

Se vedlagt liste

TOLKNING – KONTROLLØRER TILKNYTNINGSFORHOLD TIL SAKKYNDIG VIRKSOMHET

Arbeidstilsynet Midt-Norge har etter omorganiseringen av Arbeidstilsynet overtatt ansvaret for teknisk område i etaten. Dette innebærer at vårt arbeid på dette området utøves på vegne av etaten.

Vi viser til sak 25/07 i Fagforum for arbeidsutstyr sitt møte den 7.11.2007. Saken omhandler kontrollørers tilknytningsforhold til sakkyndig virksomhet.

Arbeidstilsynet får opplyst at praksis i flere bransjer er at kontrollør blir innleid for det enkelt oppdrag (oppdragstaker). Det finnes også ordninger der kontrolløren er kontraktsbundet til en sakkyndig virksomhet. De som tilhører den sakkyndige virksomheten er uniformert med bekledning, bil, skjemaer og andre dokumenter. Kontrolløren binder seg til uavhengig virke i kontrakten og signerer på habilitetserklæring på kontrollskjema for å dokumentere arbeidet han gjør. Kontrolløren kan også ha bundet seg til å delta på kontrollørsamlinger i regi av sakkyndig virksomhet en til to ganger i året.

Forskrift om bruk av arbeidsutstyr (bruksforskriften) § 58 omhandler krav til sakkyndig virksomhet. Bestemmelsens fjerde ledd, andre strekpunkt sier: *For å utføre sine oppgaver fullt forsvarlig skal sakkyndig virksomhet ha nødvendig kompetent personale.*

Arbeidstilsynets vurdering av ordlyden i forskriften tilsier at kontrolløren skal være ansatt (arbeidstaker) i sakkyndig virksomhet. Dette følger av en forståelse av begrepet "personale". Begrepet "personale" er i norsk ordbok definert som en samling av personer som er ansatt på samme sted eller i samme foretak. Dersom man skal legge til grunn en annen fortolkning, må det finnes særlige holdepunkter for det. Arbeidstilsynet kan ikke se at dette er tilfelle. Vi legger legaldefinisjonen av arbeidstakerbegrepet i arbeidsmiljøloven § 1-8 første ledd til grunn: En arbeidstaker er enhver som utfører arbeid i en annens tjeneste. Arbeidsgivers styringsrett og instruksjonsrett følger av rettspraksis og ulovfestede prinsipper. Oppdragstakere kan ikke instrueres, disse arbeider selvstendig. Som ansatt er det arbeidsgiver som bærer risikoen for arbeidsresultatet. Oppdragstakere og kontraktsarbeidere bærer selv risikoen for arbeidsresultatet. En arbeidsgiver har rett og (plikt) til å kontrollere og lede arbeidet av sine ansatte, mens oppdragstakere selv styrer arbeidet. Som ansatt skal arbeidstaker ha et fast og stabilt tilknytningsforhold til virksomheten.

Arbeidstilsynets vurdering er at hvis sakkyndig virksomhet kan leie inn nødvendig kompetanse ved behov, kan tilknytningsforholdet mellom sakkyndig virksomhet og kontrolløren være og bli oppfattet så løst at det ikke er tilstrekkelig tillitsvekkende overfor den som kjøper tjenesten.

Arbeidstilsynet legger videre stor vekt på at det ikke skal kunne stilles spørsmål ved kontrollørens habilitet. Det kan etter vår vurdering stilles spørsmål om innleide arbeidstakere eller oppdragstakere har den nødvendige uavhengighet og tillit som kreves. Praksis viser at det også kan oppstå problemer hvis det oppstår et erstatningskrav i forbindelse med bruk av oppdragstaker.

Arbeidsgiveransvaret i skadeerstatningsloven i § 2-1, første ledd er et eget ansvarsgrunnlag for mulig plikt til å betale erstatning ved skadeforvoldelse.

"Arbeidsgiver svarer for skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren, idet hensyn tas til om de kravskadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt. Ansaret omfatter ikke skade som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten eller saksområdet og karakteren av arbeidet eller vervet."

Arbeidsgiveransvaret omfatter det objektive ansvaret en arbeidsgiver har for de feil og skader hans arbeidstakere på uaktsom måte gjør mens de utfører et arbeid for han. Arbeidsgiveren har således et objektivt ansvar for uaktsomme feil hans arbeidstaker har gjort. Arbeidsgiveransvaret kan sies å ha blitt utviklet dels av hensyn til skadelidte, og dels av hensyn til arbeidstakeren.

Arbeidsgivere kan påvirke skadefrekvensen gjennom sikringstiltak, utvelgelse og instruksjon av ansatte, legge arbeidsforholdene til rette, osv. Dette kan også ses fra et økonomisk preventivt synspunkt; ved å bli pålagt objektivt arbeidsgiveransvar, vil arbeidsgiver finne det mer lønnsomt å investere i sikkerhet enn å betale erstatninger.

På bakgrunn av det som er sagt over, skal begrepet personale i bruksforskriften § 58 tolkes slik at det foreligger krav om ansettelse for kontrollører som arbeider i sakkyndig virksomhet.

På bakgrunn av denne presiseringen av regelverket, ber vi sertifiseringsorganene sørge for at sakkyndig virksomhet forholder seg til Arbeidstilsynets tolkning av bruksforskriftens § 58. Vi forventer at sertifiseringsorganene følger opp kontrollørenes ansettelsesforhold i løpet av 2009. Ansettelse må dokumenteres gjennom skriftlige arbeidsavtaler.

Med hilsen
Arbeidstilsynet Midt-Norge

Arne M. Feragen
regiondirektør
(sign.)

Torgeir Alvsåker
tilsynsleder
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.

Kopi: Gunnar Flø Guttulsrød sekretær SGS, Norsk Sertifisering AS, Postboks 73, 1325 Lysaker

Vedlegg: Referat fra møte i Fagforum for arbeidsutstyr den 7.11.2007.